

Pakila

Pedagoginen toimintasuunnitelma

S2-opetus, valmistava opetus, oman äidinkielen ja uskonnon opetus

Ei valmistavaa tai oman äidinkielen opetusta, S2-opetusta ei juurikaan. Elämäkatsomustietoa ja ev.lut. järjestetään vuosiluokkaryhmissä. Muiden uskontojen opetuksen tarve vain yksittäisillä oppilailla. He käyvät muualla oppitunneilla.

Erityinen tuki

Varhaiskasvatus: Tukipäätöksillä olevat lapset integroituna. **Päiväkotiin sijoitetaan monivammaisten lasten erityisryhmä, ns. MOVA ryhmä.**

Ala-aste: Erityisen tuen päätöksiä n. 20 oppilaalla ja ovat integroituna.

Yläaste: Yleisopetuksen ryhmään integroituna 20-30 oppilasta. Opetuksessa 48 vt osa-aikaista erityisopetusta, josta 80 % samanaikaisopetusta ja 20 % pienryhmäopetusta. Opetusresurssi jakaantuu kaikkiin oppiaineisiin. Vuosiluokkiin sitomatonta opetusta yksittäisillä oppilailla.

Kouluihin sijoitetaan kaksi vaativan erityisopetuksen toiminta-alueittain etenevän opetuksen ryhmää, ns. TOI opetus.

Painotettu opetus

Varhaiskasvatus: Metsäryhmät

Ala-aste: Musiikkiluokat 3.-6. -luokilla eli neljä luokkaa.

Luokanopettaja opettaa musiikkia musiikkiluokalleen + rinnakkaisille tavallisille luokille. Jokaisella musiikkiluokalla omat bändikamat kotiluokassa+ yhteinen varsinainen musiikkiluokka.

Yläaste, soveltavuuskoepainotukset

- liikunta, 30% oppilaista, 6 h/vko, oppilaat 75%

lähikouluoppilaita 25% muualta tulijoita.

- musiikki, 8% oppilaista voi kasvaa jopa 15%, 6 h/vko, opetusjärjestelyissä ylöspäin eriyttämisen tarve suuri, opetus jatkumoa alakoulun puolelta

Yläaste, muu painotus

- kuvataide, 15 % oppilaista osallistuu, opetus suurelta osin soveltavaa ylöspäin eriyttämistä.

- luonnontiede-matematiikka painotus, muuttamassa luonnontiede-teknologia suuntaan.

Oppijaprofiilit

Rakennuksen tulee sopia erikäisille oppijoille.

Suunnittelussa tulee myös huomioida oppijoiden erilaisuus. Tätä oppijoiden kirjoa on kuvattu viitteellisillä oppijaprofiileilla.

VAKAA

Ulospäin suuntautunut ja monenlaisiin ympäristöihin sopeutuva oppilas, joka työskentelee hyvin itseohjautuvasti. Hänellä on hyvät ryhmätyöskentelytaidot.

INNOSTUJA

Ulospäin suuntautunut ja hyvin toiminnallinen oppilas, joka nauttii sosiaalisista tilanteista. Tarvitsee opettajan tukea ja jonkun verran rutineja, jotta pystyy keskittymään.

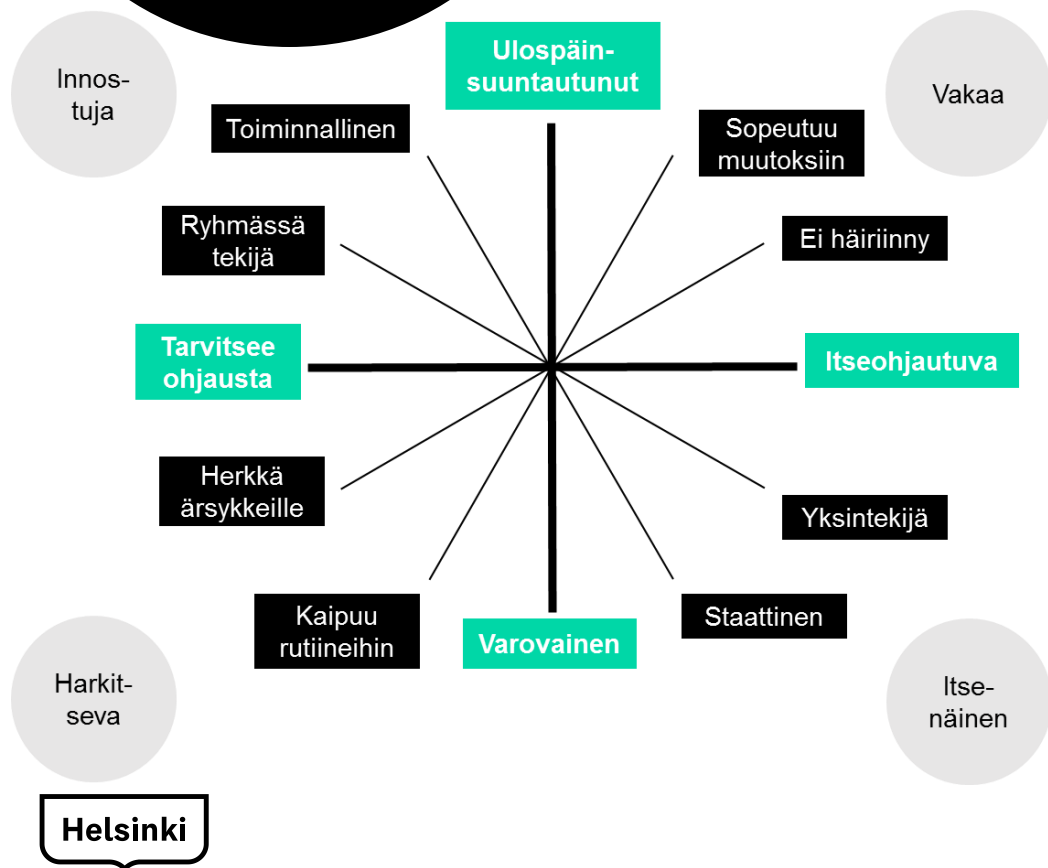
HARKITSEVA

Suuria ryhmiä jännittävä, arempi oppilas, joka tarvitsee tukea oman toiminnan ohjauksessa. Herkkä erilaisille häiriötekijöille. Rutiinit luovat turvallisuuden tunnetta.

ITSENÄINEN

Hyvin omatoiminen ja omalla tavallaan työskentelevä oppilas, jolle ryhmässä tekeminen voi olla haaste. Onnistuu hyvin keskittymistä vaativissa tehtävissä.

Oppijamme varhaiskasvatuksesta 9. luokkaan

Henkilös- tömme ja yhteisö

Muut koulussa vierailevat ammattilaiset

Varhaiskasvatus: fysioterapeutti,
puheterapeutti, toimintaterapeutti,
opiskelijoita, harjoittelijoita
säännöllisesti, tarvittaessa
ryhmäkohtaisia avustajia

Yläaste: seurakunnan työntekijät

HUOM! Nuorisopalveluiden
muuttaminen samoihin tiloihin
yläasteen kanssa?

Helsinki

Ammattiryhmä	Huomioitavaa
Varhaiskasvatuksen lastenhoitajia	Lpk 20
Varhaiskasvatuksen opettajia	Lpk 26
Varhaiskasvatuksen erityisopettajia	Lpk 1
Luokanopettajia	Aa 22
Aineopettajia	Aa 4 + ya 38
Laaja-alaisia erityisopettajia	Aa 2 + ya 2
Erityisluokanopettajia	2 tark.
Koulunkäyntiavustajia Varh k. erityisavustajia	Aa 2+ ya 1 (uusien erityisluokkien myötä määrä saattaa moninkertaistua)
Johtaja	Aa + ya + lpk
Koulusihteeri	Aa 1 + ya 1
Kuraattori	aa 3 pvä/vko + ya 2 pv/vko
Psykologi	aa 4 pvä/vko + ya 2-3 pvä/vko
Kouluisäntä (kohdevastaava)	aa + ya
Ruokalan henkilökunta	2 aa + 2 ya
Siistijiä	aa + ya + lpk 3
Kouluterveydenhoitaja	aa 4 pvä/vko + ya 3,5 pvä/vko
Koululääkäri	aa osuutena osittain + ya 1

Yhteisö ja ympäristö

Aamu- ja iltapäivätoiminta ja koulujen kerhotoiminta

Alueella ei leikkipuistoja, joten alakoululla paine järjestää iltapäivätoimintaa Namikan kanssa. Alkuopetusoppilaita paljon (180-200) => ip-kerholaisia paljon. Iltapäivisin yläasteen puolella koulun omaa kerhotoimintaa noin 1 pvä / vko.

Muu iltakäyttö

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala vastaa iltakäytön koordinoinnista. Yläasteen puolella Työväenopiston kielten opetusryhmiä, käsityön opetusryhmiä, lisäksi nykyisten liikuntatilojen iltakäyttöaste on 100% ja ulottuu myös viikonloppuihin.

Ympäristö

Varhaiskasvatuksessa on tärkeää, että ympäristö tukee metsäryhmien ja muiden päiväkodin ryhmien toimintaa. Ulkoilu on tärkeä osa lapsen päivää. Pakilan ala-asteen ympäristö ainutlaatuinen ja mahdollistaa oppituntien pitämisen luokahuoneen ulkopuolella ja liikunnalliset välitunnit ja mainiot puitteet ulkoliikuntatunneille; jopa hiihto ja suunnistus onnistuu pikkuoppilailla koulun pihalla. Alakoulun pihan iso kenttä mahdollistaa pelit ja leikit ympäri vuoden. Tontin itäreunan rinteessä talvisin pulkkamäki. Pihapiiri ainutlaatuinen ja monipuolinen ja se pitää säilyttää. Alueella ei ole leikkipuistoa eli ala-asteen pihapiiri on illat, viikonloput ja koulun loma-ajat asukkaisten käytössä. Yläasteen viereisen kentän muuttaminen monipuolisempaan välituntikäyttöön soveltuvaksi palvelisi koulun tarpeita paremmin.

Kodin ja koulun yhteistyö

Yleisesti ottaen alueen vanhemmat ovat erittäin aktiivisia. Kun lapset ovat pienempiä, vanhemmat haluavat olla enemmän mukana järjestämässä toimintaa ja tapahtumia. Lasten kasvaessa vanhemmat odottavat koululta laadukasta opetusta ja hyviä edellytyksiä hakea toisen asteen opintoihin.

Varhaiskasvatus: Juhlat, yhteiset aamupalat, iltapäivästä tapahtuvat juhlat, pihajuhlat.

Ala-aste: Kodin kanssa päivittäinen yhteistyö opettajan ja kodin kesken. Luokkien ja koko koulun yhteiset vanhempainillat, juhlat, vanhempainyhdistys, luokkatoimikunnat jne. säännöllinen ja aktiivinen tiedottaminen.

Yläaste: Vanhempainillat noin 6 kertaa vuodessa

Henkilöstön ja huoltajien kuuleminen

- Toivotaan, että toimintoja ei keskitetä liikaa. Isompi rakennus luo pelkoja. Toivomus, että toimintoja ei yhdistetä.
- Suuri huoli Halkosuontien liikenteen lisääntymisestä ja turvallisuudesta. Saattoliikenteen huomioon ottaminen mietityttää.
- Piha-alueella on suuri merkitys sekä koululle että koko yhteisölle, lisäksi metsän ja liikuntapuitteiden säilyttäminen koetaan tärkeäksi niin opetuksen kuin yhteisön muun toiminnan kannalta.
- Uudet terveelliset ja uusiin opetustarpeisiin soveltuvat muunneltavat tilat, sekä yhteistyö yläasteen, ala-asteen ja varhaiskasvatuksen välillä nähdään myös mahdollisuutena.
- Uudet liikuntatilat nähdään mahdollisuutena. Toivomuksena on monipuolisemmat uudet tilat yhteiskäyttöön mm. nuorisolle ja vanhuksille uutta toimintaa uusiin tiloihin.

Huoltajien ajatuksia (129 vastausta): https://hkiopev-my.sharepoint.com/:x:/g/personal/kesaeli_edu_hel_fi/EZOEy4y6S81Lqq4bFHVqyAsB7bItLld6fQm1raKsgJ46rw?e=OBlwfv

Pedagogiset periaatteet

Joustavuus

Koko kaupunki on oppimisen ympäristö

Oppiminen on paikkaan sitomatonta (teknologia)

Tilat muuntuvat käyttötarpeen mukaan erilaisille ja – kokoisille ryhmille

Mahdolliset iltakäyttäjät huomioidaan

Lasten osallisuus oppimisympäristön suunnittelussa ja muokkaamisessa

Liikkuminen on läsnä arjessa

Oppijan toimijuus

Oppiminen oppijälhtöistä ja aktivoivaa

Oppiminen toiminnallista, tutkivaa, hyödynnettään teknologiaa

Leikkiin ja vuorovaikutukseen kannustava yhteisö

Opettajan rooli on valmentava ja ohjaava

Toiminta lähtee pienten kanssa leikistä

Yhteisöllisyys

Yhtenäinen opinpolku

Opittua jaetaan aktiivisesti

Oppijat rakentavat, tuottavat ja arvioivat tietoa yhdessä

Kohtaaminen arjessa ja osallisuus

Perheiden osallistumista tuetaan

Yksilöllisyys

Yksilöllinen, oppijan tarpeisiin muuntuva oppiminen mahdollistetaan

Oppijat asettavat omia tavoitteitaan, suunnittelevat ja seuraavat omaa oppimistaan

Design for all -periaate

Kokonaisvaltainen oppiminen: havainnointi, tarkkailu, jäljittely, leikkien, liikkuen, tutkien

Kehittävä, oppimista edistävä, terveellinen ja turvallinen oppimisymp

Aktiivinen ja luontoa arvostava, kasvava yhteisö

Laadukasta oppimista

Monipuoliset menetelmät ja opinpaikat käytössä

Oppilaissa paljon tavoitteellisia musiikin ja liikunnan harrastajia

Oppiva yhteisö toimintakulttuurin ydin

Selkeyttä akustiikalla ja pohjaratkaisulla

Digitalisaatio mutta tilaa myös kirjoille

Tärkeä pihaluokka; metsä ja Mutala lasten paikkoja

Iltakäyttö tärkeä -> valvonta!

Yhteenkoontuminen, yhteiset juhlat ja tapahtumat

Mahdollisuuksia monipuoliseen liikkumiseen

Vetäytymisen tiloja rauhoittamiseen, ryhmätyöhön ja eriyttämiseen

Ryhmäänkuulumisen ja keskittymisen tukeminen

Tilaa liikua ja leikkiä

Puutarhakaupungin-osan mittakaava

Paljon ulkoilua päivittäin, toiminnallinen 30 min. välitunti

Merkityksellisellä tekemisellä rauhaa käytäville

Hyvä suhde koteihin, odotukset palvelun laadulle korkeat

Oppimisympäristö pedagogisesti lasta tukeva

Aineopetuksen erityistarpeet

Muunneltavuus ja yhteiskäyttö

Luonto, pihat, puistot ja koko kaupunki oppimisen ympäristönä

Pedagogisesti perusteltu varhaiskasvatustoiminta

Visuaalisin elementein kerrotaan keskeiset tavoitteet

Lapsi oppii leikkien, liikkuen, tutkien ja työtehtävissä

Varhaiskasvatuksessa luodaan pohjaa laajalajiselle osaamiselle

Helsinki

Pakilan erityispiirteitä – Suunnittelua ohjaavia periaatteita

Periaatteiden todentuminen - mahdollisuudet

Yhtenäinen opinpolku oppilaan näkökulmasta

- Yhteisiä opettajia, osaamisen yhdistäminen ja hyödyntäminen
- Yhteisöllisyyden kehittäminen
- Valinnaisuuden laajempi toteutuminen
- Kurssit ja kerhot, paremmat edellytykset
- Oppilashuollon palveluissa samat työntekijät
- Ehjä opinpolku varhaiskasvatuksesta perusopetuksen loppuun, sujuvat siirtymät
- Oppilaan tunteminen, tasainen kasvun tukeminen ilman niveliä

Laadukas oppimisympäristö ja monipuolinen tilojen käyttö

- uudet tai perusparannetut tilat, laadukkuus ja nykyaikaisuus
- tilat ja välituntialueet joustavasti käytössä
- hyvä mahdollisuus uudenlaiseen koulupäivän ja taukojen rytmiin
- varhaiskasvatuksessa tilojen joustava käyttö
- pienimmillä lapsilla pysyvämmät toimintatilat
- erikoistilojen sekä välineistön hyödyntäminen
- liikuntatilojen ja -mahdollisuuksien kehittäminen
- metsä ym. lähiympäristön suunnitelmallinen käyttö oppimiseen, ulkoiluun ja luonnossa liikkumiseen
- ympäristön turvallisuus eli tie- ym. infran parantaminen alueella

Periaatteiden todentuminen –mitä se vaatii ja antaa?

- Osallistavaa johtamista
- Monia yhteisesti sovittuja asioita:
  - osaamisen hyödyntäminen
  - joustava tilankäyttö
  - yhteiset pelisäännöt
- Jatkuvaa yhteistä suunnittelua/ yhteiskehittämistä
- Motivaatiota
- Kykyä mennä kohti uutta, ajatella ja tehdä asioita uudella tavalla

Oppiminen

Tekemällä oppiminen

Esiinnytään, liikutaan, tehdään taidetta ja luodaan oppiainerajat ylittäviä projekteja.

Mediatila, liikunta, käsillä tekeminen, musiikki, taide – tosielämän projekteja. Fasiliteetit kuntoon – väriä ja valoisuutta.

Monipuoliset, vaihtelevat, virikkeelliset tilat mahdollistavat oppimisen kokeilun kautta. Hyvä yhteys yleisiin oppimisentiloihin.

Tärkeää säilytysratkaisut sekä oppimateriaaleille, työvälineille että keskeneräisille projekteille, valaistus, akustiikka, ergonomia ja työturvallisuus.

Monipuoliset leikki- ja toimintavälineet, myös tieto- ja viestintäteknologiset

Kognitiivinen oppiminen

Hauskuutta ja oivalluksia, jotka saavat ajatukset liikkeelle. Kaikille mahdollisuus keskittyä, työskennellä yksin tai ryhmässä sekä vaihtaa tai muuntaa tilaa tarpeen mukaan.

Tutkiva oppiminen ja ongelmanratkaisu. Yhdessä oppiminen ja vertaisoppiminen. Tiedon hankinta, koulukirjasto / informaatiotila koulun sydämessä.

Toiminnalliset, käytännölliset ja liikuteltavat kalusteet (hyllyt, leikkipaikat)

Sosiaalinen oppiminen

Tilat houkuttavat hetkessä syntyviin vaapaamuotoisiin ja suunniteltuihin kohtaamisiin. Ne ovat monikäyttöisiä ja muunneltavissa kohtaamispaikoista keskittymisen tiloiksi. Akustiikalla luodaan rauhaa.

Vahvistaa yhteenkuuluvuuden tunnetta ja yhteisöllisyyttä. Sopivat ikäryhmät kohtaavat. Iloa, naurua, huumoria ja läheisyyttä.

Vetäytyminen

Näkö- ja kuulosuojaa, materiaalein ja valaistuksella rauhoittavaa tunnelmaa, muuntuu lepotilasta keskittymistä vaativaksi työskentelytilaksi ja pieneksi kokoustilaksi.

Rauha ajatella, jutella, keskittyä ja kasvaa.

Ulkona oppiminen

Turvallisissa ulkotiloissa (metsät ja Mutala) on elementtejä kaikista muista oppimisen vyöhykkeistä.

Ulkona opitaan elämyksellisesti vuorovaikutusta ja tunteita liikkumalla ja leikkimällä

Sisätilan ja ulkotilan yhteys on tiivis. Luonto on voimavara, jonka läheisyys luo viihtyisyyttä ja autenttisia tarjoaa tutkimuskohteita.

Oppimis- välineet ja -materiaalit

Tekemällä oppiminen - välineet

- Musiikkivälineet – soittimet ja äänentoistolaitteet, kirjat, nuotit hyllyt / lattia / seinä
- musiikkiluokilla kotiluokassaan bändikamat
- Kuvataidevälineet – tilaa kotiluokkiin ja yhteisvarastoon
- Käsityövälineet – paljon erilaista säilytystilaa -> pientyövälineet / työkalut / materiaalit (pienistä lokerikoista isompiin varastoihin)
- oppilaiden keskeneräiset työt vaativat tilaa (500 oppilasta ja jokainen tarvitsee säilytyspaikan työlleen!

Kognitiivinen oppiminen - välineet

- kirjavarasto mahdollisille kierrätettäville oppimateriaaleille useita hyllymetrejä
- yhteisvarasto vihkoille / kynille / kumeille / papereille – järkevää ja taloudellista
- Tietoturvalliset lukolliset kaapit ja laatikostot tärkeitä
- Oppilaiden tietokoneille latauskaapit tms.

Vetäytyminen - välineet

- * Mahdollisten sermien ja suojainten säilytys
- * Kohdevalaisinten säilytys
- * muuneltavan tilan kalusteiden säilytys
- tuolit , pöydät -> kokoustila
- säkkituolit -> lepotila

Rauha ajatella, jutella, keskittyä ja kasvaa.

Sosiaalinen oppiminen - välineet

- Oppilastyöt -> tarvitaan paljon seinätilaa luokissa ja käytävillä + hyllytilaa käytävillä (lasivetriini)
- Yhteisopettajuus; jokainen opettaja tarvitsee säilytystilaa opetustavasta riippumatta
- Iltakäytön materiaalien ja välineiden säilytykseen oma varasto

Ulkona oppiminen - välineet

- Naulakkotilaa tarvitaan paljon; kengille ja asusteille omat paikat
- Liikuntavälineet; sisä- ja ulkoliikuntavälineiden säilytyspaikat, joista on helppo ja turvallinen ottaa välineet käyttöön ja palauttaa paikoilleen

Opettajan toiminta oppimisprosessin aikana

Opettaja suunnittelee oppimisprosessin ryhmän huomioiden. Tarvitsee soveltuvan tilan ja tarvikkeet suunnittelua varten.

Hankkii opetustilannetta varten tarvikkeet ja tilan.

Tunnille löytäminen, koulutarvikkeiden hakeminen.

Opetustilanne alkaa. Tilat taipuvat sekä ohjeiden antoon ja työskentelyyn.

Oman paikan löytäminen. Ohjeiden kuuntelu, opettajan ja ohjeiden näkeminen.

Ohjaaminen työskentelyn aikana, kuljettavuus työpisteeltä toiselle oppilaiden välissä ja vuorovaikutuksessa.

Työskentely työpisteellä yksin, pareittain tai ryhmässä. Vuorovaikutus opettajan kanssa.

Tavaroiden ja tilan palautus.

Välineiden huolto ja tavaroiden palauttaminen oikeisiin paikkoihin sekä siivoaminen. Työskentelyn itsearviointi.

Oppimisprosessi

Oppijalla on merkityksellinen ja turvallinen oppimiskokemus. Opettajalla on aikaa, välineitä ja tiloja suunnitelman toteutukseen ja arviointiin.

Oppijan toiminta oppimisprosessin aikana

Oppijan polku ja yhteistyö

Oppijan polku

1-5 v.
Päiväkoti
Havukka

Esikoulu
Päiväkoti
Pakila

Alakoulu
Pakilan ala-
aste

Yläkoulu
Pakilan
yläaste

1-5 v.
Päiväkoti Pakila

Opinpolku "katkeaa" nyt 2-3 kertaa, sekä uhka että mahdollisuus
UHKA

informaatio lapsen erityisestä tarpeesta oppimisen suhteen ei välity riittävän tarkasti

MAHDOLLISUUS

luonnolliset lapsuuden ja kasvun portaot, uudet alut

Esi- ja alkuopetuksen yhteistyö toimii. Syyslukukausi on haluttu säilyttää rauhallisempana. Kevään yhteistyökuvioita halutaan kehittää vaivattommiksi (useampia pienimuotoisia kohtaamisia). Kouluun tutustuminen / tuttuja aikuisia.

Ala-asteen ja yläasteen välissä perinteiset siirtopalaverit. Ei juuri muuta yhteistä oppilaan siirtymistä tukevaa ja turvaavaa systemaattista rakennetta. Toiveena ala- ja yläasteen opettajien välisen yhteistyön lisäksi mahdollisuuksien mukaan opettajien käyttäminen 'ristiin' 6 – ja 7 -luokilla. Aineenopettajat tutuiksi jo ala-asteen aikana ja tuttu aikuinen (LO) opettamaan jotakin vielä 7. -luokalla.

Pajan henkilöstö pääsääntöisesti tyytyväinen nykyiseen tilojen kolmijakoon. Riittävän pienet ja hallittavissa olevat yksiköt.

Liitteet

- Henkilökunnan ja oppilaiden ennakkotehtävien tulokset: https://hkiopev-my.sharepoint.com/:p:/g/personal/kesaeli_edu_hel_fi/ERwmrRepCeVHmKTMdEUTf48BxL8uo_x-cFiyVw5OFAHb5A?e=Uv6vri
- Huoltajille tehdyn kysely tulokset: https://hkiopev-my.sharepoint.com/:x:/g/personal/kesaeli_edu_hel_fi/EZOEy4y6S81Lqq4bFHVqyAsB7bItLId6fQm1raKsgJ46rw?e=OBlwfv
- Koonti oppijoiden ottamista kuvista: https://hkiopev-my.sharepoint.com/:p:/g/personal/kesaeli_edu_hel_fi/EeHzdexEAi1lmMuB0f42CVABhr-Wh39RoZNh7xHkccdj1w?e=vS7vpg